

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprava 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

„JUTRA“

Med Avstrijo in Nemčijo ni več razlike

LOGIČNE POSLEDICE DOLLFUSSOVEGA GOVORA.

Republika Avstrija je edina država, ki je nastala po svetovni vojni brez notranjega vzgona in ki obstoja tudi še danes samo radi spekulacije in, le čaka na najugodnejši trenutek, da bi se iznebila te svoje samostojnosti. Da bi se ne združila z Nemčijo, je bila deležna s strani zmagovalcev, zlasti Francije, ugodnosti, uslužnosti in nege, ki so uprav zaviranja vredne. Dovoljen ji je bil plebiscit na Koroškem, ki bi ga sicer nikoli ne bilo, vrnjena ji je bila Radgona z železnico do Špilja in Lučanami, dodeljena Gradišćanska brez vsega nadaljnjega in prešla je celo vrsto mednarodnih obnovenih in utrditvenih posojil. Mimo vsega tega so ji bile odpuščene razne sankcije, ki bi jo bile morale doleteti kot premagano državo. Skratka, bila je nekakšno razvajeno dete srednje Evrope. Namesto pa, da bi bilo za vse to zmagovalcem hvaležna in bi podpirala njihovo politiko, je šla vedno bolj v tabor rušilcev miru in sedanjega stanja, udinjala se je fašizmu in stremiljenju Berlina.

Kljub vsemu temu so v Parizu in Londonu še vse doslej upali in se nadejali da so Avstriji nekaj drugega kot Nemci. Spominjamo se, kako so še nedavno pisali o Avstriji londonski listi in jo nekako stavili za vzgled — Nemčiji. Pa ne samo na zapadu, tudi na Čehoslovashkem in pri nas so bili ljudje, ki so videli tam nekje za lino mejo dveh držav in dveh ljudstev. Ali jo bodo videli tudi še do govora avstrijskega državnega kancelarja (ministrskega predsednika) dr. Dollfussa na nedeljskem zborovanju Katoliške kmečke zveze v Solnogradu? »Mi smo bili, smo in bomo Nemci!« je dejal dr. Dollfuss. »Svojo državo vzdržujemo in izpopolnjujemo samo zato, da jo bomo nekoč združili z Nemčijo, saj lo bomo nekakšna državama ni nobene razlike, vsi cilji so enaki in isti. Zahtevamo, da se odstranijo do zadnjega sledu vsi znaki diktata mirovnih pogodb. Zahtevamo, da se da Avstriji pravica popolnoma svobodnega odločanja v vseh zadevah. Zahtevamo, da se da Avstriji pravica do oborožitve. Zahtevamo močno, oboroženo vojsko na podlagi rekrutacije in splošne vojaške obveznosti!«

V čem in po čem se razlikujejo te Dollfusove besede od besed von Papena, generala Schleicherja ali Adolfa Hit-

lerja? Isti ton, iste zahteve, iste napovedi in iste grožnje! Med Avstrijo in Nemčijo ni meje. V obeh državah so isti Nemci, ki vidijo pred seboj isto pot: do nove obroročitve, nove vojne in novega poizkusa osvobojenja sveta v svoje militarni-istično-imperialistične svrhe. Nas Dollfusove besede niso presenetile, presenetile pa so dunajske diplomate in državnike na zapadu. Postavile so jih nenadoma pred dovršeno dejstvo, pred spoznanje, da je Avstrija kljub prepričenemu »Anschlussu« v bistvu samo nemška provinca, kakor n. pr. Bavarska, Saksonska in druge. Kajti v Solnogradu ni govoril morda neodgovorni knez Starhemberg ali celo nesrečni Pfrimer, govoril je odgovorni državni kancelar dr. Dollfuss, in on je bil tisti, ki je dejal, da med Nemci tu in tam ni razlike, da so cilji vseh isti in da je »Anschluss« prejel ali slej neizogiben. Prav za prav bi mu morali biti za to ne navadno odkritosrčnost iz srca hvaležni. Nadejamo se namreč, da bodo v Parizu in v Londonu vsaj zdaj spoznali, koga so tako na vse pretege favorizirali, favorizirali celo na škodo zvestih zaveznikov. Nadejamo se pa tudi, da ne bodo več pripravili nuditi Avstriji novo posojilo, za katero moleduje že leto dni.

Nam Slovencem so pa Dollfusove besede dale povod še za druga razmišljanja, za razmišljanja o Koroški, ki je bila prisojena Avstriji kot samostojni državi, ne kot nemški provinci. Plebiscit se je izvedel samo za Avstrijo in pod devizo, da koroškim fantom ne bo treba k vojakom. Če se sedaj ali pozneje vse to spremeni, se to pravi, da so bili tudi tisti Korošci, ki so glasovali za Avstrijo — preprosto osleparjeni in je zato plebiscit neveljaven ter se mora izvesti še enkrat, izvesti za ali proti pripadnosti k Nemčiji in za ali proti obvezni vojaški službi! Če majo namreč Nemci v Nemčiji in v Avstriji pravico zahtevati razne revizije mirovnih pogodb, potem imamo enako pravico tudi mi. Vsa ta vprašanja se bodo urejevala sporazumno in z obojestranskimi koncesijami, ne le z enostranskimi. Tega naj se v Avstriji zavedajo. Mi smo za Avstrijo, za prejšnjo in sedanjjo, doprinesli zadosti žrtev, zato mora biti tudi naša beseda ležiček na diplomatski tehtnici!

Odmev Mussolinijevega govora

FRANCOSKI TISK OBŠOJA MUSSOLINIJEVO PODPIRANJE NEMŠKIH ZAHTEV. V ANGLIJI SO BOLJ ZADOVOLJNI.

PARIZ, 25. oktobra. Skoro vsi listi se bavijo z govorom Benita Mussolinija, katerega je imel v nedeljo v Turinu ter podčrtavajo posebno italijansko odobravanje nemških oborožitvenih zahtev in afuzije na račun Francije. »Ami de Peuple« piše, da Mussolinijeva gonja proti Franciji sicer ni simpatična, da je pa še bolj obsodbe vredno to, da se je Mussolini v Turinu odkrito zavzel za nemške zahteve. List citira Mussolinijeve besede, da se v Turinu, čeprav je zelo blizu meje, prav nič ne boje nove vojne. Tako govorjenje gotovo ni v korist zahtevam po miru. V Franciji se govori na vado drugače, ker se Francija prav dobro zaveda, kaj vse bi bilo v primeru nove vojne v nevarnosti: zadnji ostanek evropskega blagostanja in vsa zapadna civilizacija!

»Figaro« in »Ordre« poudarjata, da si je treba zapomniti, kako Mussolini zastopa in podpira nemške zahteve.

Perlinax piše v »Echo de Paris«, da ima italijanska politika kljub vsemu velikemu Mussolinijevemu besedičenju vendarle značaj negotovosti in nestabilnosti. »Oeuvre« pa stavi vprašanje, če se sploh izplača analizirati Mussolinijeve govore, ko so vendar vsak trenutek drugačni.

LONDON, 25. oktobra. »Daily Telegraph« poroča, da je napravil zadnji Mussolinijev govor v Angliji dober utis. Posebno velja to, pravi »News Chronicle«, za onl pasus, ki govori o vprašanju vojnih posojil Amerike. Mussolini je povedal odkrito, kar se v drugih državah samo šepetalo.

ITALIJANSKI POLET OKOLI SVETA.

RIM, 25. oktobra. V marcu ali aprilu 1933 bo odletelo 24 italijanskih bojnih letal na trimesečni polet okrog sveta.

Reševanje razorožitvene konference

VAŽNA POSVETOVANJA V LONDONU. SPORAZUM FRANCIJE, ANGLIJE IN AMERIKE. KONFERENCA ŠTIRIH SE BO LE SKLICALA?

LONDON, 25. oktobra. V tukajšnjih političnih krogih je vzbudila veliko senzacijo predvčerajšnja konferenca med Macdonaldom in ameriškim delegatom na razorožitveni konferenci Davisom, h kateri je bil v Chequers poklican tudi angleški zunanji minister Simon. Ta konferenca se je nadaljevala včeraj dopoldne v Londonu v palači ministrskega predsedstva, po njenem zaključju pa je bil izdan kratek službeni komunikat, v katerem se priznava, da se je na konferenci v glavnem razpravljalo o razorožitvenem vprašanju in o pripravi za svetovno gospodarsko konferenco. Sliši se, da bosta na svetovni gospodarski konferenci skupno nastopili Anglija in Amerika, ki bosta skušali doseči, da bi se svetovna gospodarska konferenca tesno zvezala tudi z razorožitveno konferenco, ker si ni mogoče zamisliti gospodarske rehabilitacije sveta, ne da bi se istočasno izvedla tudi splošna razorožitev.

LONDON, 25. oktobra. V zasebnem stanovanju ministrskega predsednika Macdonalda so se včeraj in danes na-

daljevala posvetovanja med Macdonaldom in ameriškim delegatom Normanom Davisom radi vprašanja razorožitve. Oficialnega poročila o pogovoru sicer ni, iz poučenega vira se pa doznava, da bodo potrebna še mnoga posvetovanja zastopnikov zainteresiranih držav, da se doseže skupna francosko - angleško - ameriška akcija. Angleška vlada še ni opustila misli na sklicanje konference štirih velesil. Pripravljena je na vsak način dovršiti priprave za nadaljevanje ženevske razorožitvene konference.

LONDON, 25. oktobra. Sinoči je bila v spodnji zbornici seja angleške vlade, na kateri se je v prvi vrsti razpravljalo o stališču do pogajanj o razorožitvi. Macdonald je poročal o svojih včerajšnjih razgovorih z ameriškim delegatom Normanom Davisom. V angleških oficialnih krogih se danes presoja položaj mnogo bolj optimistično in splošno se veruje, da se bo dala konferenca štirih velesil vendarle sklicati.

Herriotov optimizem

PARIZ, 25. oktobra. Na svojem povratku iz Lensa je prispel ministrski predsednik Herriot predsinočnim v Arras, kjer je bil svečano sprejet. Zvečer je imel velik političen govor in je dejal, da so vse težave v zunanji politiki pretirane. Herriot trdi in je prepričan, da se bodo dale vse te težave prav lahko premagati, treba je le imeti zaupanje v njegovo trdno voljo, da se zagotovi mir v smislu razorožitve in varnosti. Premagljive so tudi notranje politične težave, čeprav so velike.

Sodelovanje Poljske s Francijo

VARŠAVA, 25. oktobra. Zunanji minister Zaleski, ki se je vrnil iz Pariza, je sprejel poljske časnikarje in jim izjavil, da ne obstoja med njim in Herriotom nobeno nesporazumljenje in nasprotstvo, najmanj pa glede stališča, ki se tiče poljske teze, da bi sklepi konference štirih velesil ne bili obvezni tudi za vse ostale podpisnike versajske mirovne pogodbe. Zaleski je naglasil, da bo vodila Poljska s Francijo tudi še nadalje politiko kolegijalnega sistema.

PRIVILEGIRANJE NEMCEV V GDANSKOM.

GDANSKO, 25. oktobra. Poljski visoki komisar je obiskal novega gdanskega visokega komisarja Rossinga in mu pojasnil, da ustvarja zelo neroden dojem postopanja Gdanska, ki daje državljanstvo nemškim državljanom in dobivajo potem oni državno službo v Gdanskem. Ta moment zelo moti medsebojne odnose in bi se zato morala prenehati ta praksa.

KRALJICA HELENA V ROMUNIJI.

BUKAREŠTA, 25. oktobra. Rador poroča: Nj. Vel. kraljica Helena je prispela v Bukarešto in se nastanila v svojem dvorcu.

ARETACIJA KOMUNISTOV V ŠPANIL.

MADRID, 25. oktobra. Policija je aretirala 23 znanih komunistov, ki so sodelovali pri nekem tajnem zborovanju.

RUSKI ODGOVOR ANGLIJI.

PARIZ, 25. oktobra. Kakor se izve, je ruska vlada sklenila odpovedati vse pogodbe in naročila za gradnjo ruskih ladij v angleških ladjedelnicah v znak protesta, ker je Anglija odpovedala trgovinsko pogodbo z Rusijo. Gradnja ruskih ladij se bo nadaljevala v francoskih in italijanskih ladjedelnicah.

GAYL PAPENOV NASLEDNIK?

BERLIN, 25. oktobra. »Welt am Montag« poroča, da so se v zadnjem času v navzočnosti predsednika republike von Hindenburga vodili razgovori in pogajanja, napram katerim naj bi sedanji državni kancelar von Papen odstopil in bi zavzel njegovo mesto sedanji notranji minister von Gayl. Ta vest pa zaenkrat še ni potrjena.

AMERIŠKA BEDA.

NEW YORK, 25. oktobra. Predsednik ameriške federacije dela Green je imel v radiju govor, v katerem je naslovil na merodajne činitelje krepek apel, naj skušajo ohraniti vse vrste zavarovanja v splošno korist onih 30 milijonov, ki jih je zbrala pod svojim plaščem beda v zadnjih treh zimah.

USPEL POLET RAKETE.

BERLIN, 25. oktobra. V nedeljo popoldne je bil izvršen v največji tajnosti na letališču v Tempelhofu poskus z raketo inž. Pilinga. Poskus je uspel prav dobro. V nekaj sekundah je bila raketa že v višini 800 m, se obrnila in se v spirali spustila na zemljo, ki jo je dosegla kakih 400 do 500 m daleč od starta. Včeraj se je poskus ponovil pred predstavniki tiska in je prav tako uspel. Raketa je težka 10 kg in je napolnjena s 6 kg navadnega smodnika. Zgrajena je iz aluminija in ima obliko torpeda. Inž. Piling je izjavil, da je za polnjenje uporabil navadni smodnik, ker je ta cenejši, pozneje pa bo uporabil neka druga pogonska sredstva. S polnilom 6 kg raketa lahko doseže višino 7000 m. Pozneje se bo do izvedli poskusi tudi s človeško posadko v raketi, vendar pa bo treba na to še precej dolgo čakati.

Dnevne vesti

Prva slovenska fotografska razstava v Mariboru

V VELIKI KAZINSKI DVORANI JE RAZSTAVILO 45 AMATERJEV NAD 200 SLIK.

Preteklo soboto dopoldne je bila v veliki kazinski dvorani otvoritev prve slovenske fotografske razstave v Mariboru, katere se je udeležilo poleg mojstrov amaterjev tudi precej občinstva. Otvoritvi so prisostvovali razni odlični povabljeni, med njimi zastopniki okrajnega glavarstva in mariborske mestne občine. V imenu ljubljanskega Fotografskega kluba, ki prireja to razstavo, je pozdravil navzoče predsednik gosp. Lojze Pengo in naglasil obenem važnost fotografije v življenju modernih narodov in potrebo, da bi naše domače organizirano fotoamaterstvo podprli tudi javni odlični činitelji. Fotografski klub Ljubljana hoče s to razstavo spodbuditi mariborske fotoamaterje, da bi sledili zgledu ljubljanskih tovarišev in sodelovali z njimi v smoteni organizaciji, hoče pa tudi z najboljšimi in najlepšimi posnetki pokazati obmejnemu Mariboru razvoj slovenske umetniške fotografije, ki je poleg umetniškega pomena mnogo vredna tudi za naš tujski promet. Ob koncu svojega izvajanja se je zahvalil mestni občini mariborski, ki je z dejanjem podprla misel, da se priredi v Mariboru razstava te vrste.

Zastopnik mestne občine, podžupan g. Golouh, je odgovoril, da je občina z veseljem priskočila zamisli na pomoč, da je razstava po notranji vrednosti uspela nad vse pričakovanje, se lahko primerja s tujimi tovrstnimi razstavami in bo marsikoga presenetila, da bo občudoval kakšno višino je dosegla naša domača slovenska fotoamaterska umetnost.

Razstava se deli v glavnem na dve skupini, ena se približuje zgledu nemške »nove struje«, druga pa jemlje vire iz »stare šole«. Razstavljeni so razni portreti, pokrajinske slike, tihožitja, arhitektonski posnetki ob različnih svetlobnih efekti in refleksih itd. Priznani mariborski amater Vlado Cizelj je razstavil več slik, od katerih je najlepša »Tirolska vas«, lepša in tehnično dovršena sta pa tudi posnetka »Odhod« in »Pohorska zima«. Znani mojster Krašovec iz Ljubljane ima razstavljenih več slik, ki so bile nagrajene že ob priliki prve razstave. Med razstavljenimi slikami se odlikujejo še: Schleimerjev »Kozolec«; Ivan Gogole »Večer na morju«, »Tivoli ponoči«, »Triglav ob zatonu«; Micheličeva »Pristanišče v Adnu«, »Bela hiša« in »Motiv s Krasa«; Kocjančičeva »Diagonala«; Petra Kocjančiča »Zmajski most« in »Strehe«; Zlate Gogalove »Nunska ulica«, Švigljeva »Študentovska ulica«, Dolenčeva »Sneg in solnce«; Ivančičeva »Zasnežena struga«, nadalje Pengova »Potok« in »Zimsko jutro«; Koričeva »Ljubljana z nebotičnika«, Kvačev »Slovenjgradec«, Skerlepovo »Bohinjsko jezero«, Freljova »Pot v planino«, Kosova »Pred nevihto« in inž. Laziča tehnično dovršena reprodukcija črnogorskega vladike Danila.

Mariborska javnost bo gotovo s številnim obiskom dokazala, da zna ceniti prizadevanje naših amaterjev. Razstava je odprta vsak dan od 8. do 18. ure in bo v Mariboru še do vključno 6. novembra t.l.

Fran Milčinski

Drug za drugim legajo v grob naši možje. Ni še ovenelo jesensko cvetje na grobu Antona Funtka, že kopljejo pri Sv. Križu pri Ljubljani nov grob za enega najpopularnejših slovenskih pisateljev: Frana Milčinskega, ki je umrl zaradi od možganske kapi včeraj popoldne v ljubljanski bolnišnici. Pokojni Fran Milčinski, zapisan v naši literaturi tudi kot Fridolin Zolna, je bil eden redkih, ki je s svojim peresom vzdrževal, gojil in razvijal humor, kar ga Slovenci sploh imamo. Puščice, ki so prihajale iz njegovega peresa, niso nikdar in nikjer zapuščale ran. Uveljavljaj pa se je Milčinski v vseh panogah, bil je humorist, pisatelj pravljic za mladino in odrasle, avtor dramskih iger, novelist, listkar, pa tudi kot juristični pisatelj je zapustil kup tehničnih znanstvenih spisov.

Pokojni pisatelj je bil rojen 3. decembra l. 1867 v Ložu na Notranjskem. Po končanih studijah na Dunaju je stopil v Ljubljani v sodno prakso in bil nekaj časa sodnik v Idriji in v Ljubljani, nazadnje pa sodnik pri višjem deželnem sodišču. Leta 1920. je postal svetnik pri stolu sedmorice v Zagrebu. Nekaj let nato je zaprosil za upokožitev in se je posvetil advokaturi.

Z Milčinskim je izgubila slovenska književnost mnogostranskega in nadarjenega pripovednika, naš narod pa plemenitega moža. Za njim bo zazijala nova vrzel v raznih slovenskih listih in njegov živahni glas v ljubljanskem radiu je utihnil za večno. Trpka boleost bo marsikateremu njegovih prijateljev in znancev stisnila srce, ko ga bodo položili v grob in vsi mi bomo ohranili časten spomin, kakor ga bodo zanamcem ohranila njegova dela.

Iz profesorske službe. Profesor na tukajšnji gimnaziji g. Rudolf Drobne je premeščen na realno gimnazijo v Celje.

Slovenski učitelji med izseljeniško decro v Belgiji in Nizozemski. V svrhu organizacije šolskih tečajev med decro naših izseljenikov je prosvetno ministrstvo poslalo v Belgijo učitelja Svetopluka Stovička, na Nizozemsko pa učiteljico Marijo Azmanovo, oba iz Slovenije.

Imenovanje v železniški službi. Prometni minister je postavil za svojega poverjenika in vršilca dolžnosti upravnika železniške delavnice v Smederevu gosp. Ernesta Sancina, dosedanjega poverjenika v železniških delavnicah v Mariboru.

Občni zbor JRKD za kolodvorski okraj v Mariboru. Ker je notranje ministrstvo odobrilo ustanavljanje JRKD v celi državi in ker se je prijavilo že mnogo članov, sklicuje pripravljani odbor za prihodnjo soboto, dne 29. t. m. ob 8. uri zvečer v restavracijo Vlahovič ustanovni občni zbor. Na zboru bodo podana tudi poročila o državnih in občinskih zadevah; g. senator dr. Ploj bo obravnaval med drugim tudi vprašanje naših državnih dolgov. — Kdor se še ni prijavil, naj stori to v prihodnjih dneh ali na zboru. Dogovorjeno je, da se bo v restavraciji streglo samo na zahtevo, tako da ne bo nihče prisiljen imeti kakih stroškov radi tega, ker bo zbor v restavraciji.

Grobovi. Včeraj popoldne se je presegel med krilate 3letni Peterček Pertot, sin zasebnega uradnika g. Pertota. Pokopali ga bodo jutri ob pol 15. uri na mestnem pokopališču.

Predavanje o kumanovski bitki v Ljudski univerzi. Z ozirom na izredno pomembnost bitke pri Kumanovem za nastanek Jugoslavije, čuti potrebo tudi naš zavičaj, da se pridruži ostalim manifestacijam narodnega ponosa in samozaveštv s predavanjem, ki naj iz političnega in vojaškega stališča obravnava ta odločilni dogodek končne in definitivne osvoboditve bratov Srbov izpod stoletnega groznega turškega jarma. Za predavanje smo pridobili odličnega poznavalca te dobe, g. kapet. I. kl. Jerneja Pavliča iz Maribora, ki bo v petek 28. t. m. govoril o bitki pri Kumanovem in njenem političnem vojaškem pomenu. V nedeljo 30. oktobra ob 20. uri pa bo francosko predavanje znamenitega arheologa Leona Reya iz Pariza o francoskem značaju. Projekcijske slike!

Zgodovinsko društvo v Mariboru priredi v četrtek 27. okt. ob 20. uri v študijski knjižnici prvi znanstveni zgodovinski večer. Predava ravnatelj g. Janko Glaser: »Prva narodna manifestacija mariborske čitalnice in njen politični odmev«. Predavatelj bo pokazal na temelju arhivalnih študij začetke narodnostne diferenciacije v Mariboru. Vsi člani ZDM vljudno vabljeni.

Jugoslovansko-češkoslovaška liga v Mariboru bo priredila v nedeljo 3. t. m. ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani »Uniona« proslavo češkoslovaškega državnega praznika. Proslave se bosta udeležila tudi zastopnik ČJL v Brnu in konzul ČSR v Ljubljani, sodelovala pa bo vojaška godba. Spored proslave obsega: 1. Himno. 2. Deklamacije čeških pesmi. 3. Smetanovo »Slavnostno predigro«. 4. Slavnostni govor univ. prof. inž. Vladimíra Filkuke, podpredsednika ČJL v Brnu. 5. Predavanje dr. Avg. Reismanna o temi »Jugoslovanski dijaki v Pragi pred 80. leti. Po odmoru: 6. Smetanovo fantazijo iz opere »Dalibor«. 7. Dvořakovo simfonično sliko »Domov muj«. 8. Svobode »28. říjen«.

Pride

Franca Leharija
najlepša opereta

**VALCEK
SREČE**
Kino Union

Zenski pokret. Preteklo nedeljo in ponedeljek je bila v Beogradu plenarna seja glavnega odbora Jugoslovanske ženske zveze, katere se je udeležila tudi ga. Lipoldova iz Maribora. Razpravljale so o vseh vprašanjih, ki pridejo na dnevni red prihodnje glavne skupščine. Izvoljen je bil poseben odbor za sestavo novih pravil in bo sedež zveze v Beogradu, v posameznih banovinah pa se bodo osnovala sekcije s širokim delokrogom.

Višek predznosti. K tej naši notici nam je poslala tvrdka Rudolf Kiffmann sledeče pojasnilo: Prejšnji opekarni Mellingberg in Rosswein že od l. 1920. sploh več ne obstojata, temveč obstoji samo še »Opekarna Razvanje pri Mariboru«, ki pa ni last tvrdke R. Kiffmann ter je tudi ne upravlja. Opekarna Mellingberg pa sploh ne posluje več, ker je sedaj tam tvrdka »Drava«. Ako je torej sedanjí upravitelj opekarne v Razvanju našel stare dobavnice iz predvojnega časa, ki so bile že vržene v makulaturu in jih je neupravičeno uporabljal, da štedi papir, tvrdka R. Kiffmann ne more biti za to odgovorna, ker nima upraviteljstva te opekarne.

Kdo naj izvrši? Zadnji »Pohod« kaže zopet na žalostne rane na našem narodnem telesu in obenem navaja 20 pripočljivih receptov, bolje bi bilo, ko bi mogli reči preiskušeni. Nastane pa vprašanje, kdo naj izvrši vse te nasvete. Posameznik ne, privatnik pa tudi ne. Nemci so v tem oziru naši antipodi, oni so tihi, dela pa organizacija; mi pa le govorimo, pišemo, se kregamo in nazadnje vse skupaj pustimo, kakor je bilo. Organizacija, ki izdaja »Pohod«, je prva, ki bi se naj lotila tega dela. Samo nekaj zgledov naj pokaže tam preko Drave.

Jahaški klub. Po zgledu drugih mest se je osnoval tudi v Mariboru pripravljani odbor »Jahaškega kluba«, ki si prizadeva, da zbere čim več zanimancev z ta sport in bi se še pred zimo otvorila jahalnica. Zaradi tega vljudno prosí vse jahalce in jhalke, pa tudi one, ki imajo veselje do jahanja, zlasti take, ki bi bili pripravljeni si sami nabaviti konja, da se pisмено javijo na naslov pod šifro »Jahaški klub«, uprava »Večernika«, Gosposka ulica 11.

Razstavljalci sadja, vin in perutnine, ki se bodo udeležili razstav »Maribora« v jeseni, bodo prejeli od odbora primerne diplome in priznanje. Želeti bi bilo, da bi razstavilo na teh razstavah čim večje število sadjarjev, vinogradnikov in rejcev perutnine svoje produkte, ter tako povzdignili ugled gospodarstva Maribora in okolice.

Koncert trla Brandlove v dunajskem radiu. Trio Brandlove, imenovan po naši domači violinski virtuozi gospoj Faniki Brandlovi, si je tudi na Dunaju pridobil renomé enega najboljših komornih združenj. Dne 28. t. m. koncertira trio v dunajskem radiu, ter bo razen drugih koncertov nastopil 21. novembra tudi v mariborskem gledališču.

Narodno gledališče

Repertoar.

Torek, 25. oktobra ob 20. uri »Dve nevesti«. Red A.
Sreda, 26. oktobra. Zaprto.
Četrtek, 27. oktobra ob 20. uri »Friderika«. Red C.
Iz gledališča. »Friderika«, Leharjeva krasna opereta, že napol opera, ki je ob začetku letošnje glasbene sezone popolnoma uspela, se ponovi v četrtek, 27. tm. za red C.

Pri razdražljivih živcih, glavobolu, nespianju, utrujenosti, pobitnosti, tesnobo, imamo v naravni »Franc Jožefovi« grenčici domače sredstvo pri roki, da največja razburjenja, ki imajo svoj vzrok v slabi prebavi takoj preženemo. Slovit zdravniki priznavajo, da učinkuje »Franc Jožefova« voda sigurno pri ljudeh višje starosti. »Franc Jožefova« je dobl v vseh lekarnah, drogerijah in specerij-skih trgovinah.

Za ženo, za moža in za otroke
»TEMPO« čevlji na obroke

LJUBLJANA CELJE MARIBOR
Gledališka 4 Aškerčeva 3 Slovenska 18

Društvo za podporo revnih učencev v Mariboru obhaja letos desetletnico svojega obstoja z mladinskim koncertom dne 20. novembra v unionski dvorani. Na sporedu so tudi telovadni in rajalni nastopi ter dramski prizori. Šole tekmujejo z marljivo pripravo, da nudijo občinstvu čim najboljše. O delovanju društva tekom desetletja bomo poročali prihodnjič ter vljudno prosimo mariborska društva, da v interesu dobre stvari za ta dan ne določijo svojih prireditev.

Sršenovo gnezdo. Nagačevalec g. Josip Ziringer je razstavil v svojem izložbenem oknu v Stolni ulici veliko sršenovo gnezdo, ki ga je našel v stolpu za smodnik v ptujskem gozdu.

Nesreča ne počiva. V pragerski opekarni se je ponesrečil včeraj popoldne 16letni delavec France Borin. Po nesrečnem naključju je prišel z levo roko v stroj, ki mu je odtrgal tri prste. V Mariboru je kletarju Leopoldu Roškerju padel na prsa prazen sod ter mu zlomil tri rebra. Huda nesreča je doletela včeraj v Rušah tudi delavca Bogomirja Rodoška. Ko je nesel vrečo jabolk v klet, je padel po stopnicah in si zlomil desno roko. Vsi trije ponesrečenci se zdravijo v tukajšnji bolnišnici.

Poskušen samomor. Včeraj popoldne je v samomorilnem namenu pogoltnil kaznjenc Valentin Mlinarič klopčič zmotane žice. Ker pa njegov želodec ni mogel prebaviti trde tvarine, so ga prepeljali v bolnišnico, kjer je bil operiran.

Prefrigano kmečko dekle. Včeraj dopoldne je prišla v Pračevo trgovino na Glavnem trgu okrog 24 let staro kmečko dekle in nakupilo raznega manufakturnega blaga v vrednosti 257 Din. Ko ji je trgovski pomočnik Ivan Rajgelj lepo postregel je zahtevala od njega, da ji izstavi dva računska listka, enega glasečega se na znesek 224, drugega pa za 33 Din. Kmalu pa so prišli na sled, da je dekle plačalo pri blagajni le 33 Din in se spretno izmuznilo iz trgovine ter pobegnilo. Vse dosedanje poizvedbe za mlado prefriganko so bile brezuspešne.

Dvoje ukradenih koles. Delavcu Juliju Tarkušu iz Vrhovega dola je bilo včeraj opoldne ukraden iz veže palače OUZD skoro novo moško kolo, vredno 1600 Din. Pleskarju Josipu Šprahu, zaposlenemu v železniških delavnicah, pa je nekdo odpeljal 1400 Din vredno kolo iz veže tukajšnje splošne bolnišnice.

Na ulici se je zgrudil včeraj popoldne 62letni upokojenec France Erhart iz Radvanja. Starček je bil bolehen in je bil namenjen v bolnišnico, pa mu je spotjo postalo naenkrat tako slabo, da je zlezal skupaj v Stritarjevi ulici. Poklicani reševalci so ga z avtom prepeljali v bolnišnico.

Drobna policijska kronika. V policijskih bukvah imajo danes zabeleženi dve aretaciji, in sicer sta bila aretirana neka Marija K. zaradi tatvine in postopač Ivan S. radi splošnega suma. Nadalje je policija prejela 17 prijav radi kršitve policijskega reda, ki pa niso omembe vredne.

Jutri v sredo in petek eksperimentalni večeri gospoda Svengalija v »Veliki kavarni«

Akademsko društvo „Triglav“ v novem letu

Akademikom novincem!

Vselej, ko se obnavlja jesen, prihajajo na naše univerze mlade moči, polne upa in idej. Najvišji znanstveni zavodi jim skušajo nuditi strokovno izobrazbo za njihovo bodočo pot. Vse drugače pa je z akademskimi društvi; izpopolnjujejo to, kar univerze niso mogle dati; poglabljajo jih v kulturna, gospodarska in socialna vprašanja naše dobe in vzgojujejo mlade akademike v duhu družabnosti in tovarištva.

»Triglav«, ki je pred 57 leti nastopil svojo pot med slovenski narod, si je na prapor zapisal besedo: »Domovina«. Mogočna ideja je imela že v začetku društvenega delovanja poseben pomen; pod svojo zastavo je zbral večino slovenskih akademikov, ki bi sigurno brez njega prišli v roke renegatov na tujih tleh. V slovenskih akademikih, ki so študirali v tujini in jim je dobrobit naroda bil resnično pri srcu, se je tedaj oblikovalo spoznanje: celotna inteligenca je poklicana, da žrtvuje vse v ohranitev samobitnosti, jezika in kulture in da posebno ob naših mejah potencira nacionalno delovanje v svrhu ohranitve zavednosti slovenskega naroda.

»Triglav« je bil mogočen čuvar na tej poti. Na eni strani odločen boj proti zunanjim sovražnikom, ki so skušali za-

peljati naš narod na stranpot, a istočasno borba proti onim, ki so pod krinko pseudovoditeljev skušali zastrupiti нрав slovenskega naroda.

»Triglav« bo nadaljeval svoje delo tudi v bodočnosti po istih načelih kakor nekdanj. Prilagodil se bo vedno novim strujam in položaju, vedno bo stal kot buden čuvar na braniku slovenskih svetlin in bo doprinesel svoj delež k državnemu in narodnemu edinstvu. »Triglav« stoji na stališču, da bo le v mogočni jugoslovanski državi ohranil slovenski narod vse svoje, s krvjo pridobljene pravice kulturnega naroda na svobodni zemlji.

Odločno stališče v narodnem, kulturnem, gospodarskem in socialnem vprašanju je poleg prijateljev »Triglavu« zlasti približalo vedno nove vrste akademske mladine. V vseh dobah so bila na stečaj odprta vrata »Triglava« vsem, ki so prinesli nove ideje in mlade moči pod njegovo zatočišče. »Triglav« je ostal in bo ostal vselej mlad, svež in borben. Vabi akademike-novince pod svoje okrilje, ker hoče regeneracijo z mladimi silami v korist naroda in države.

Vpisovanje je vsak dan od 11. do 12. ure v tajništvo jugosl. akademskega društva »Triglava«, Zagreb, Gunduličeva ulica 29.

Ptuj

Zgodba o kovaču in njegovem vajencu.

V neki vasi v bližini Ptuja živi kovač; pri njem je delal tudi mlad vajenec. Sicer je bil kovač sam. Njuno razmerje je bilo takšno, kakršno je po navadi med mojstrom in podložnim vajencem. Z dobro voljo je šlo delo v kovačnici svojo pot naprej. Nekega večera pa je vajenec stopil k sosedu pomagati kožuhat koruzo. To se bo vsakomur zdelo hvalevredno dejanje. Ni pa bil tega mnenja kovač. Ko se je naslednje jutro pojavil vajenec v kovačnici, ga je kovač pozdravil s psovskimi najgrše vrste, iznenada zgrabil, mu z vrvjo zvezal roke in ga tesno stisnil v kovaški primež, da se vajenec ni mogel gani. Tako brezmočnega je začel neusmiljeno pretepati ne meneč se na občupne klice vajenca. Ko si je ohladil jezo, je odšel, ne da bi ubogega trpina rešil iz mučnega položaja. Nesrečnemu vajencu se je šele po večurnemu naporu posrečilo izvit se iz primeža. Ta dogodek se je pripetil pred kratkim. Vajenčeva prva pot je bila k orožnikom, kjer so tudi ugotovili, da je revež po vsem telesu zadobil več ali manj resne poškodbe od kovačevih udarcev in od tesnega prijema primeža. Dogodek je prijavljen sodišču, ki je uvedlo preiskavo. Kovač dejanje pri znan, izgovarja se pa na veliko razburje-

nost, ki se ga je lotila, ko je izvedel, da je vajenec brez dovoljenja šel k sosedu kožuhat. To sirovo postopanje kovača je razburilo ljudstvo cele okolice, ki pričakuje, da dobi ta za svojo brezsrčnost, ki spominja na srednjeveške razmere, tudi zaslužno plačilo.

Fantovski pretep. V vasi Lubstava, občina Dravci, je prišlo pred nekaj dnevi med domačimi fanti do hudega pretepa. Posledica pretepa je bila, da je obležal Andrej Mlakar, posestnik v Trdobjci, v mlaki krvi na tleh. Prepeljali so ga v ptujsko bolnišnico, kjer so ugotovili težke poškodbe po vsem telesu, prizadejane mu z nožem. Zlomljeno ima tudi levo ključnico in roko. Sodišče je uvedlo preiskavo.

Posledica prepira v neki tukajšnji družini je bila ta, da je žena zšla na moža velik lonec vrele vode. Mož ima hude opekline posebno na obrazu. Zdravniki so mu nudili prvo pomoč.

Nočni napad. V bolnišnico so prepeljali težko ranjenega Jožefa Znidariča, posestnika v Mezgovcih. Ponoči od 21. na 22. tm. ga je napadlo 6 moških, ki so ga premlatili s koli in noži, da je obležal v mlaki krvi. Ima poškodbe po vsem telesu, med drugimi tudi zlomljeno levo roko. Orožništvo zasleduje napadlice.

Annie Quensel:

Bog in Bajadera

Indijske tempeljske plesalke.

Divalijski praznik, praznik luči, je za Maduro največji dan leta. Razsvetli se sleherna koč in po rekah in jezerih mrigoli vse polno vseh mogočih luči in lučk. Od blizu in daleč se zgrinjajo k templju množice romarjev, prerivajoč se po ulicah in cestah, potiskajoč naprej vse, kar je pred njimi. Odnesele so k svetišču tudi tene, pehaje me po dvoranih, hodnikih in prehodih do svetega, v blesku nešte- tih luči prelivajočega se jezera, kamor prinašajo verniki darila in kjer opravljajo kopalne ceremonije. Množica valovi sem in tja; opazila je tujo vsiljivko in se ozira vanjo radovedno, včasih tudi neprijazno. Zvoki bronastih zvonov vabijo pobožno ljudstvo k molitvi v najsvetejši prostor, ki se dviga za jezerom belih lilij, in odvrta pozornost tujcev od vrvenja. Toda dostop do tistega prostora je strogo prepovedan vsem, ki niso hindu, prav posebno pa še belim ženskam: to je dvorana, kjer plešejo tempeljske deklice na čast bogovom in mešajo glave pobožnim romarjem, ki si za drag denar kupujejo njihovo naklonjenost. Te tempeljske deklice ali »devadaze« tvorijo posebno kasto in morajo biti izročene templju že zelo mlade. Tu prejmejo pouk o vseh šolskih predmetih, zlasti pa o petju in plesu ter o umetniškem

drapiranju »sarija« okoli bokov. Ko dosežejo trinajsto leto, jih poroče za bojnim bogom Subrahmanyom, upodobljenim v pobarvanem kipu. Po tej ceremoniji postanejo »zrele« in se lahko posvetijo svojemu poklicu. Ortodoksni hindu jih smatrajo za hčerke božanstva, dočim je izobražencem neprijetno, če jih tujec izprašuje po njih in njihovem življenju. Polagoma uvidevajo tudi sami, da je to institucija, ki se ne bo mogla več dolgo ohraniti.

O priliki nekega obiska v Sri Rangamu se mi je z dobrimi priporočili posrečilo pridobiti naklonjenost tempeljskih mogočnikov, ki so mi dovolili prisostvovati takemu plesu deklic in govoriti s primabalerinami. Tempelj v Sri Rangamu je največji v vsej Indiji; njegovo obzidje obkroža pravo pravcato mesto. Tik za obzidjem so bazarji, potem slede hiše tempeljskih brahmanov, dvorane, kapele in portali samega svetišča, do katerega smejo le hindu, poleg njega je pa še svetišče brahmanov in zakladnica. Tudi Sri Rangam ima »dvorano s tisoč stebri«. Devadaze stanujejo v svoji posebni četrti. Za časa mojega obiska so pravkar pripravljali iluminacijo za pomladanski praznik »vasant pahnani«.

Zame so pripravili moji prijatelji posebno slovesnost. Kljub vsej previdnosti in odredbam je pa za to izvedel tudi zunanji svet, in v svetišču so se zbrali moški, otroci in ženske, sedli na tla in čakali na ples devadaz. Med njimi je bi-

lo tudi nekaj starejših moških z znaki Sive in Višne na čelu. Sicer so bili bos, okoli nog so imeli ovite ženskim krilom podobne »dotes«, okoli prs pa doma tkan »khaddarje«. Med pogovorom sem doznala, da je bil eden vseučiliški profesor, celo prav znamenit, dočim je bil neki drugi obiskovalec kirurg, tretji pa inženier. In vendar se niso razlikovali od drugih ne po oblekah ne po ostali zunanjosti. Samo njihova čista angleščina in strokovna kritika je izdajala njihov višji kulturni standard.

Naenkrat je govorica utihnila in v svetišče je prikorakala godba, kateri so sledile devadaze, spremljane od drugih žensk. Tempeljske deklice so bile zares očarljive. Njihove oči so bile ko goreče ogle, zobje beli ko slonova kost, v ko noč črnih laseh so pa nosile motno-bele cvetice. Vratove, ušesa in nosove so okrasile z blestečimi diamanti, po prsih so jim viseli na verižicah svetli zlatniki, grudi so jim pokrivali mali z rubini in briljanti okrašeni stezniki, na rokah in nogah so pa imele zlate obroče. Sicer so pa pokrivali njihova krasna telesa purpurno rdeči svileni »sari« z vtkanim srebrom in zlatom. Mimo vsega tega so imele na sebi nešteto malih srebrnih zvončkov, in njihovo zvončkljanje, ki je spremljalo gibe, je bilo opojno prijetno. Bile so nepopisno mile in zapeljive. Med gledalci so se gibale ponosno, kakor male princeze. In tudi njihov ples je bil čudovit. Naj so že izražale svoj nepopisni

„Crna glava“ - „extrablond“ je produkt tridesetletnih izkušenj.

To sredstvo vrne potemnelim lasem zaželeno svetlo nijanso, dodatek »Haarglanze« pa konservira in krepi nežne, svetle lase in jim da istočasno prekrasni zlati sijaj. Vsem ljubiteljem naše staroznane lasikove pošiljatve priporočamo uporabo sredstva »Crna glava« - »extrablond« z dodatkom sredstva »Haarglanze« in očal proti peni. Pazite na zelenobeli omot!

10

Sokolstvo

Sokolsko društvo Studenci.

Drevi ob pol osmi uri bo predaval v Sokolskem domu g. prof. Baš o »Balkanski vojni«. Predavanje je za članstvo studenskega Sokola obvezno, vabljeno je pa tudi drugo občinstvo.

Poljčane

Prva slana je zalotila pretekli teden naš kraj in okolico. Zanimivo je, da je lani v tem času že zapadel prvi sneg na Boču, medtem ko se letos njega vrh in pobočje odraža še v najlepših jesenskih barvah.

Iz sportnega udejstvovanja. Pred kratkim ustanovljeni SK Boč si je izbral sledeči odbor: predsednik Alfred Geuer, podpredsednik Pavel Pristovnik, blagajnik Dušan Lušan, tajnik Ivan Žitnik, tehnični vodja F. Geuer itd. Za igrišče si je najel začasno Brailjov travnik. V nedeljo je bila nekaka uradna otvoritev in se je pri tej priliki odigrala tekma med našim prvim moštvom in Pragerčani. V predtekmi je nastopila rezerva.

»Jaz rajši potujem peš nego z avtomobilom«
»Tudi jaz si ne morem nabaviti avta«

Važen razlog.

Sodnik: »Povejte mi, čemu ne živite z ženo?

Obtoženec: »Kako naj živim z njo, če me pa vedno zapirate.«

Tekmovanje za nogometno državno prvenstvo.

V nedeljo 30. t. m. se odigra v Splitu prva finalna tekma, in sicer med Hajdukom in Concordijo. Druga finalna tekma pa bo 6. novembra v Zagrebu.

Sport

O tekmi Rapid : Čakovečki SK.

ki se je odigrala v nedeljo v Čakovcu doznavamo še sledeče: Tekma je bila precej odprta in si je Rapid zmago popolnoma zaslužil, zlasti če se upošteva, da je bil sodnik g. Ochs pod pritiskom publike na strani Čakovečkega SK. Vsi doseženi goli so bili popolnoma regularni ter plod lepih kombinacij. Poglavje zase pa je bila zopet »sportna« publika, ki se je obnašala tako sovražno proti gostom, kakor prejšnjo nedeljo proti ISSK Mariboru. Da se pri takih okoliščinah ne more odigrati regularna tekma, je razumljivo. Čakovec je postal »pekel« in strah mariborskih nogometašev, in kakor doznamo, bodo prizadeti klubi v bodoče odklanjali nastope v Čakovcu, če jim ne bo dana garancija za varnost zdravja igralcev.

Iz LNP.

Opozarjata se SK Rapid in Čakovečki SK, da se v nedeljo 30. t. m. igra v Mariboru prvenstvena tekma ISSK Maribor:SK Železničar. Ako ne dosežeta SK Rapid in Čakovečki SK sporazuma glede odigranja II. kvalifikacijske tekme s ISSK Mariborom in SK Železničarjem kot predtekm, se lahko kvalifikacijska tekma odigra na praznik 1. novembra, ki je prost. SK Rapid in Čakovečki SK naj brzojavno obvestita LNP do jutri, 26. t. m. o morebitnem sporazumu, odnosno naj stavita predlog, da se tekma igra 1. novembra, ker se mora sicer kvalifikacijska tekma brezpogojno odigrati 30. t. m.

Občni zbor Ljubljanske plavalne podzveze

je bil v nedeljo v Ljubljani. Med najvažnejšimi sklepi, ki so bili sprejeti na tem občnem zboru, je načelni predlog glavni skupščini JPZ za prenos vzve iz Zagreba v Ljubljano. Iz članstva sta se črtala SK Rapid in SK Železničar zaradi popolnega mrtvila v delovanju zadnjih dveh let. Kot mesto za podzvezno prvenstvo leta 1933 se določi Ljubljana, in sicer sedem dni pred državnim prvenstvom. Za novo poslovno dobo je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik prof. Kuljiš (Ilirija), podpredsednik Gnidovec (Ilirija), tajnik I. Pöschl (Ilirija), tajnik II. Svetek (Ilirija), tehnični referent Krameršič (Ilirija), blagajnik Sevnig (Ilirija). Odborniki: Fric, Stergar, inž. Medved, Kolar, dr. Jenko in dr. Žvokelj. V novi upravi torej ni niti enega Mariborčana!

Pierre Loti:

Lotijeva ženitev

Roman

33

Povpraševala sva po njej stare ženske, ki so hodile mimo.

»V glavni ulici je,« so nama rekle, in neka Papetčanka je dejala: »Vzemita s seboj to naše dekletce, ki jo dobro pozna, pa vama jo bo pokazala. Ko jo najdeta, pošljita otroka domov.«

XXXVIII.

V glavni ulici.

V živahni glavni ulici so bile same kitajske trgovine; Kitajci, ki so imeli majhne oči in dolge kite, so prodajali Papetčanom in Papetčankam čaj, sadje in kolače. Pod verandami so bile izložbe z venci cvetja, venci pandanusa in tiarami, ki so omamno dehtele; množica malih lampiončkov je, kakor v »nebeškem cesarstvu«, razsvetljevala trgovinice ali pa vejevje dreves, ki so rastle pred hišami. Bil je zelo lep papetski večer; vse je bilo veselo in nenavadno originalno. V zraku se je čutila neka nenavadna mešanica kitajskega sandala in manojia, ter prijetnega duha gardenij in pomaranč.

Čas je potekal, a nje, ki smo jo iskali, nismo našli. Najina mala voditeljica Tehamana je zaman ogledovala vse ženske, ki smo jih srečali; niti ene med vsemi ni poznala. Pa tudi ime Taimahino je bilo neznano vsem, ki smo jih sprašali

po njej. Hodili smo sem ter tja med pisano množico, ki nas je gledala kakor ljudi, ki so izgubili pamet. Trudil sem se, da bi našel ono, česar ni bilo — in vsaka minuta, ki je minila, je še povečala moj nemir in mojo žalost.

Po dolgi uri beganja smo na nekem temnem prostoru pod velikimi črnimi magvolijami nenadoma obstali in mala Tehamana je stopila pred neko žensko, ki je sedela na tleh z glavo naslonjeno na roke, kakor da spi.

»Tera!« je vzkliknila. (Tu je!)

Naglo sem stopil k ženski in se sklonil k njej, da bi jo videl.

»Si li ti Taimaha?« ... sem jo vprašal, boječ se, da mi ne odgovori: ne!

»Sem!« je odgovorila, ne da bi se premaknila.

»Ti si Taimaha, žena Ruerijeve?«

»Sem!« je odgovorila znova in nemarno dvignila glavo. »Jaz sem Taimaha, žena Ruerijeve, žena mornarja »čegar oči spe« (mata moe); to se pravi: »tistega, ki ga ni več, ki je umrl...«

»Jaz pa sem Loti, Ruerijev brat! Pojdim v kak primernejši kraj, da se porazgovorimo!«

»Ti... Njegov brat?« je odgovorila preprosto, le prav malo iznenadeno, tako da me je presenetilo in zmedlo.

In že mi je bilo žal, da sem se lotil prebujanja onega, kar je bilo že davno umrlo in v čemer sem mogel najti samo še razočaranje.

Kljub vsemu temu se je dvignila, pri-

pravljena oditi z nama.

Prijel sem obe za roki, Rarahu in Taimaho, in se odstranil z njima od onega papetskega vrveža, v katerem me nihče ni več zanimal...

XXXIX.

Odkritje.

Taimaha se je ustavila na neki osamljeni stezi, kjer se je še slišal vik in krik s papetskih ulic, in je sedla. Bili smo pod gosto črno senco visokih in košatih dreves.

»Trudna sem,« je dejala negotovo in tiho. »Reci mi, Rarahu, naj mi tu pove, kar mi namerava povedati; nočem iti dalje! To je Ruerijev brat?« ...

In v tistem trenutku mi je padlo na pamet vprašanje, ki se poprej nikoli ni porodilo v mojih mislih.

»Si imela z Ruerijem tudi otroke?« ... sem jo vprašal.

»Imela,« je odgovorila Taimaha po krajšem premišljevanju, a vendar z mirnim in gotovim glasom. »Imela sem dva!« ...

Po tej izjavi je nastal daljši molk. V meni se je vzbudila množica občutij, občutij, ki so mi bila do takrat docela neznana in so bila v svojem najglobljem bistvu žalostna in vznemirljiva.

V življenju so namreč trenutki, katerih nenavadnost in novost se ne da izraziti z nobenimi človeškimi besedami. — Lepota kraja in tajinstveni upliv narave oživljata ali menjata vznemirjenje, ki ste ga občutili, in človek ga ne

more več opisati, niti samo približno in nepopolno ne.

XL.

Po eni uri razgovora sva s Taimaho zapustila Papet, v katerem je že vse spalo; zadnji »Rendirjev« večer je bil dokončan in mornarji so se razšli večinoma po tahitskih hišah in kočah, obdani od skupin veselih mladih žensk. Neki dihi, poln zanosa in poltenega nemira, je napolnjeval vso pokrajino, kakor veselilni prostor po velikih svečanostih in zabavah.

Bil sem popolnoma prevzet od nenavadnih občutij in vznemirjenj, da sem na enkrat pozabil tudi na svojo drago malo Rarahu...

Vrnila se je sama in me je objokana čakala v najinem samotnem domu pod visokimi, vitkimi kokosovimi palmami, kamor bi bil moral priti tisti večer zadnjič v življenju.

S Taimaho sva šla drug poleg drugega naglih korakov ob oceanski obali. Padal je topel tropski dež; nebrižna in tiha Taimaha je pustila, da ji premoči dolgo tapo iz belega muselina, ki se je vlekla za njo po pesku.

V oni polnočni tišini se je slišalo samo monotono šumenje morja, ki se je ob obrežju zaganjalo v koralje.

Velike palme so razvijale nad nama svoja vitka stebila; na daljnem obzorju so se črtali nad morjem obrisi obal in grebenov otoka Mooreje, osvetljenih od bledeh žarkov meseca.

Pet dni na prestolu

Pustolovščina cirkuškega artista.

V berlinskem zabavnem parku na Rummelplatzu vabi pred potujočim cirкусom občinstvo star artist, čarodej Otto Witte. To je mož, ki se je po čudnih potih vpisal v zgodovino ene izmed evropskih držav, kajti postal je bil pravi kronani kralj, čeprav pod imenom nekoga drugega. To je že davno pozabljeni primer, ki je pa vreden, da obudimo spomin nanj.

Witte je potoval po svetu in kazal je svoje vragolije prav v Turčiji, ko ga je zalotila balkanska vojna. Mars ni naklonjen muzam in tako so tudi vragolije starega cirkuškega artista izgubile svojo privlačnost. Mož je dal prednost turški vojaški uniformi pred lakoto in je kot prostovoljec odšel na bojišče. Doživel je marsikaj. Bil je ranjen. Srbi so ga ujeli, pobegnili je iz ujetništva in postal turški major, potem je bila pa vojna končana. Turčiji je ostal v Evropi samo še košček zemlje, toda čudno naključje je hotelo, da so zavezniške države nekam

pozabile na Albanijo, ki sta jo bila zasledila dva turška armadna zbora. Ni pa pozabil na njo cirkuški artist in major Witte, ki se je odločil za edinstveno pustolovščino.

Mož je vedel, da je zelo podoben turškemu princu Halimu Eddinu in na tem je zasnoval svojo pustolovščino, ne s sleparskim namenom, temveč v nadi, da pridobi albanski prestol za turškega princa in da mu bo slednji hvaležen. In tako so dobili poveljujoči paše v Albaniji nekega dne brzojavko, glasečo se: »Princ Halim Eddin prevzame osebno poveljstvo nad albansko armado.« Brzojavko je poslal cirkuški artist Witte. In on je tudi prispel v Albanijo namesto turškega princa. Bil je navdušeno sprejet kot vrhovni poveljnik pozabljene turške vojske in takoj je odredil, naj se vojska pripravi za pohod proti Makedoncem. Znal je tudi obuti in nasiti bo-so in lačno turško armado, kar so mu šteli seveda v veliko zaslugo. Proti Ma-

kedoncem pa ni poslal svoje vojske in s tem si je pridobil drugo zaslugo.

Paše so potem ponudili princu albansko kraljevsko krono in 15. februarja 1913 je bil cirkuški artist Witte v Tirani res svečano kronan za albanskega kralja pod imenom Halima Eddina. Med drugim je dobil tudi kraljevski harem. Toda Witte ni bil slepar. Takoj je brzojavil resničnemu princu Halimu, kaj se je zgodilo, ter ga povabil, naj pride in prevzame prestol. Vse bi se bilo seveda končalo drugače, toda princ Halim ni bil preveč navdušen za albanski prestol in odgovoril je presenečenemu cirkuškemu artistu, da ne pride v Albanijo in da naj počne njegov dvojniki, kar hoče. Deset brzojavnih prošni je poslal Witte, toda na vse je princ Halim odgovoril, da se mu godi v Carigradu dobro in da kraljevske krone nikakor ne mara.

Kraljevski imitaciji na albanskem prestolu so postala tla pod nogami vroča. Witte se je bal svojih bojovitih podložnikov in po 5dnevem kraljevanju je skrivaj pobegnil iz svoje kraljevske palače ter se vrnil k svojemu pravemu po-

klicu. Ničesar ni vzel s seboj, nikogar ni osleparil, samo pozneje si je dal sodno potrditi, da je bivši kralj in to je rabil pri reklamah za svoj potujoči cirкус. Pa tudi reklame ni preveč zlorabljal in zdaj po velikih prevratih svetovne vojne se menda sam več dobro ne spominja, da je sedel pet dni kot kronani kralj na prestolu.

Kriza.

»Pisal mi je stric iz Amerike.«

»Kaj ti piše?«

»Prosi me, naj mu pošljem par dinarjev.«

Novi avto.

»Kupil bom nov avto.«

»Čemu, saj imaš starega.«

»Starega ne morem dalje odplačevati.«

V šoli.

Učiteljica razlaga v šoli otrokom o sorodstvu ter našteva: vnuk, teta, stric itd. Nato pa vpraša Mihca: »Mihec, povej mi, ali ima tvoja mama tudi sestro?«

Mihec: »Ima.«

»Kako kličete mamino sestro?«

Mihec se odreže: »Stara škafeta.«

Iščem sobarja

z dolgoletnimi izpričevali, vestnega, marljivega, treznega, večšega v loščenju podov, vrtnih delih in vseh ostalih hišnih poslih. Nastop takoj. Pisane ponudbe na Vlado Radan, Zagreb, Mi-hanovičeva ul. 14. 3532

Restavracija Narodni dom

toči pristna vina iz priznanih ljutomerskih in pekrških klet, liter po 6, 8, 10, 12 Din. Odlični vinski mošt, liter 6 Din. Sprejema tudi abonente na prvovrstno hrano po konkurenčnih cenah. Topla in mrzla jedila ob vsakem času. Dobra in točna postrežba. — V nadi, da postane Narodni dom to, kar je bil nekdanj, se slovenskim društvom in slovenskemu občinstvu priporoča Marjla Kudrova, restavraterka. 3458

Eno ali dve opremljeni sobi

oddam gospodičnam. Jurčičeva ulica 5 I. 3524

Na prodaj!

dvojno posteljno pregrinjalo z namiznim prtom, vse iz rdečega pliša, zavesa (Store), miza s tremi stolicami, klopca za vodo, in kuhinjska polica. Ruška cesta 29. 3527

Dve stanovanji

v vili, po 4 in po 3 sobe, vsako s pritliklami, oddam takoj. Več Tomšičeva 15 I. od 12. do 15. ure. 3534

Dekle,

pridno in pošteno, išče zaposlitve kot postrežkinja. Zna vsa gospodinjska dela. Naslov v upravi. 3475

Dve gospodični

iščeta sobo in kuhinjo ali sobo s šteditnikom. Ponudbe pod »Pošteni plačnici« na upravo »Večernika«. 3528

Oddam v najem

dve mali sobi s stekleno verando (v eni je šteditnik in se lahko kuha) eni ali dvema osebama. Melje 59 I. 3529

Opravična številka: E IX 3087/32

Hotel in restavracija v

„Unionu“

(Celjski dom)

sta na novo otvorjena. — Za prvovrstno postrežbo, izborna kuhinjo in prvovrstna izbrana vina, sveže pivo in razne brezalkoholne pijače je najbolje preskrbljeno. Za obilen obisk se priporoča M. Stille, Celja

Čitajte „Večernik“!

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: RADIVOJ REHAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d.d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru

Dražbeni oklic.

Dne 12. dec. 1932 dopoldne ob 10. uri bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin

zemljiška knjiga: Zg. Sleme vl. št. 1

cenilna vrednost: 90.915 15 Din

vrednost pritikline: 9.662.— Din

najmanjši ponudek: 60.610 10 Din

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča v Mariboru

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX. dne 15. oktobra 1932.